

Adım Adım Kuzey Kutbu

Kuzey Kutbu'nda Yaz Tatili

ABD'de Rochester Üniversitesi'nin öğrencileri 1996 ve 1997 yaz tatillerini Kuzey Kutup Bölgesi'nde geçirmişler. Üniversite'deki araştırmacılardan Profesör John Tarduno da onlarla birlikteymiş. Kutup noktasından

yaklaşık 1000 km uzaklıkta bir yer seçmişler. Buraya çadırlardan oluşan küçük bir kent kurmuşlar. Kutup Oteli diyorlarmış bu küçük çadır kentine. Keşif gezilerini de bu 'otel'den düzenliyorlarmış. Buradan Kuzey Kutup Bölgesi'nin dağlık bölgelerine gitmişler. Bu gezilerde bazı bölgelere ayak basan ilk insan onlar olmuş.

1996'da uçsuz bucaksız beyazlığın hakim olduğu bölgede diz boyu karda oradan oraya dolaşıp durmuş grup. Güç koşullarla karşılaşmışlar bu sırada. Çok güçlü rüzgârlardan korunmak için plastik örtülere sarınmışlar ve orada bulundukları sürece hiç gece olmamış. Ulaşılması zor bir amacın peşinde lermiş. Kuzey Kutup Bölgesi'nin bir zamanlar sıcak bir ikliminin olduğuna dair kanıtlar arıyorlarmış. Bu, samanlıkta iğne aramak gibi bir şeymiş.

Kanıt bulmak için kazı yapmaları, bunun için de uygun bir kaya bulmaları gerekiyormuş. Kraliçe Elisabeth Adaları'ndan biri olan Axel Heiberg Adası civarındayken şans yüzlerine gülmüş. Bir tepenin sırtında yürürken, daha önce hiç görmedikleri bir tabakanın farkına varmışlar. Tabakanın rengi, alttaki ve üstteki tabakalardan çok farklıymış. Yakından bakınca bu tabakanın fosil oluşumuna elverişli olduğunu anlamışlar. Meğer Profesör Tarduno yıllardır böyle bir tabakanın peşindeymiş.

Kazıda bulunan kemiklerden biri.

Kazıya başlamışlar hemen. Aradan beş dakika geçmeden öğrencilerden biri elinde bir omurga kemiği tutuyormuş. Bunun timsah gibi bir sürüngene ait olduğu besbelliymiş. Ancak yağış yüzünden kazıyı o yıl sürdürememişler. Bir sonraki yaz oraya yeniden gitmeye karar vermişler.

1997 yazında bu kez çeşitli balık ve kaplumbağa fosilleri de bulmuşlar kazı yerinde. Bu fosilleri laboratuvara getirip incelemişler. Elde ettikleri sonuçları da geçtiğimiz Aralık ayında yayımlamışlar. Buldukları tabaka büyük olasılıkla Kuzey Kutup Bölgesi'nde bundan 92 milyon yıl önceden 86 milyon yıl öncesine kadar yaşamış canlı fosillerini barındırıyormuş. Tahminlere göre o zamanlar bu bölge buzla kaplı değilmiş. Yıl boyunca ortalama sıcaklık yaklaşık 14 dereceymiş. Araştırmacılar bunun nedenini yine küresel ısınmaya bağlıyorlar; çünkü bundan 90 milyon yıl önce çok sayıdaki yanardağ püskürmesi yüzünden, atmosferdeki karbondioksit gazı çok fazlalaşmış. Karbondioksit de Dünya'nın Güneş ışınlarından kazandığı enerjiyi atmosferde daha çok tutarak ısınmaya yol açmış.

Peki, sonra ne olmuş da orayı böyle beyazlar kaplamış? İşte bu da bilmecenin bir sonraki parçası.

Didem Sanyel

- Güney Kutup Bölgesi (Antarktika) bir kıtadır, yani gördüğümüz buzun altı aslında tek bir kara parçasıdır.
- Oysa Kuzey Kutup Bölgesi yalnızca buzullardan oluşur. Bir kıta değildir. Ancak, kutup noktasının merkez olduğu bölgede çok sayıda ada bulunur.
- Her iki kutup bölgesinin ortasında kutup noktası denilen noktalar vardır. Bunlar Kuzey Kutbu ve Güney Kutbu'dur.